

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 1

1-) Bu parçada, Kur'an âyetlerinin küfür karanlığını dağıtıcı yönünü fark etmek için okuyucuya nasıl bir bakış açısı öneriliyor? (18 kelime)
Kişinin kendini İslam'dan önceki

2-) Parçada geçen tasvire göre, Kur'an'dan gelen ilahî hitap cansız veya şuursuz sanılan varlıkları dinleyenlerin zihninde nasıl değiştiriyor? (14 kelime)
Onları sanki ölü

3-) Gök ve yer, bu âyetlerin etkisiyle nasıl bir mânâ kazanıyor? (23 kelime)
Gök, hikmet ve hakikat ifade

4-) Metne göre sadece bugünün alışkanlıkları içinden geçmişe bakmak, neden bu özel lezzeti tam göstermiyor? (21 kelime)
Çünkü zamanla bu hakikatler yayılmış,

5-) Burada "ülfet perdesi" denilebilecek durum, anlamayı nasıl zorlaştırıyor? (18 kelime)
İnsan çok gördüğü şeylerin

6-) Parçada Kur'an'ın hangi iki temel özelliğinin etrafa yayıldığı ifade ediliyor? (8 kelime)
Mucize oluşunun

7-) İslami hakikatlerin zamanla yayılıp herkesçe bilinir hale gelmesi, âyetlerin ilk dönem etkisini görmede nasıl bir sonuç doğuruyor? (10 kelime)
İlk muhatapların

8-) Metne göre Kur'an'ın i'cazının bu bölümde öne çıkan türü daha çok hangi sahada görülüyor? (12 kelime)
Cehalet ve inkâr

9-) Parçanın sonunda niçin bir temsil dinlemeye çağrı yapılıyor? (15 kelime)
Çünkü anlatılan yüksek

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 2

1-) Metinde tasvir edilen cahiliye ortamının temel özellikleri nelerdir? (12 kelime)

Bilgisizlik, gaflet ve

2-) Kur'an'dan işitilen tesbih ifadeleri, evrene bakışı nasıl dönüştürüyor? (17 kelime)

Varlıkları sessiz ve anlamsız

3-) Yıldızların ve yeryüzündeki canlıların yeni görünümü, hangi ana düşünceyi destekliyor? (15 kelime)

Kâinatta dağınık ve

4-) Parçada, geçmişteki ilk muhatapların yaşadığı etkiyi bugün kavramayı engelleyen sebeplerden biri olarak ne belirtiliyor? (12 kelime)

Kur'an nurunun asırlar

5-) "Sathî ve basit" bakışın yetersiz sayılmasının sebebi nedir? (15 kelime)

Çünkü böyle bir

6-) Bu bölümde âyetlerin "zemzeme"siyle ne anlatılmak isteniyor? (13 kelime)

Âyetlerin tatlı, etkileyici

7-) Metnin ana mesajına göre Kur'an, varlığı yalnız açıklamakla mı kalıyor, yoksa başka bir işlev de görüyor mu? (10 kelime)

Açıklamanın ötesinde,

8-) Parçanın genel akışına göre, Kur'an'ın en yüksek i'caz derecesine bakmak isteyen kimse önce neyi yapmalıdır? (15 kelime)

İlk nüzul ortamını

9-) Son cümlede gelecek temsile geçilmesinin işlevi nedir? (10 kelime)

Soyut kalan

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 3

1-) Parçanın başında, Kur'an'ın etkisini tam hissetmek isteyen kişiden hangi zihinsel hazırlık isteniyor? (15 kelime)

Kendisini ilk vahiy

2-) Metne göre o dönemde eşyaya hangi perdeyle bakılıyordu? (13 kelime)

Donukluk ve tabiat

3-) Kur'an'ın yüce hitabı duyulunca, insanların zihnindeki evren tasavvuru nasıl değişiyor? (15 kelime)

Durgun ve şuursuz

4-) Gökteki yıldızların ve yeryüzündeki varlıkların bu şekilde yeniden anlam kazanması, insana neyi fark ettiriyor? (13 kelime)

Her şeyin ilahî

5-) Neden bugünün birikmiş bilgileriyle geçmişteki ilk aydınlanmayı aynı canlılıkta görmek zorlaşır? (15 kelime)

Çünkü sonradan yerleşmiş

6-) Parçada "nurunun neşretmek" ifadesi çerçevesinde Kur'an için nasıl bir tarihî etki anlatılıyor? (15 kelime)

Zamanla etrafa yayılan

7-) Bu metinde i'cazın hangi yönü özellikle "zevk edilmesi" gereken bir şey olarak sunuluyor? (10 kelime)

Âyetlerin karanlığı

8-) Sadece alışılmış bir gözle bakmak, âyetlerin hangi tarafını eksik bırakır? (15 kelime)

Onların ne kadar

9-) Parçada gelecek temsilin amacı, daha çok açıklama mı yoksa duygusal etki mi taşır? (13 kelime)

Öncelikle açıklama amacına

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 4

1-) Parçada Kur'an âyetleri hangi benzetmeyle anılıyor ve bu benzetme neyi vurguluyor? (14 kelime)
Parlak ve delici

2-) Okuyucunun kendisini çöl ortamında ve cehalet çağında düşünmesi neden isteniyor? (15 kelime)
Çünkü Kur'an'ın ilk

3-) Metne göre vahiy gelmeden önce varlıklar insan nazarında nasıl görünmektedir? (11 kelime)
Sanki donuk,

4-) Kur'an'ın tesbih bildiren âyetleri duyulunca bu görünüş nasıl tersine dönüyor? (12 kelime)
Aynı varlıklar diri,

5-) Gök için ağız, yıldızlar için anlam taşıyan sözler gibi bir tasvir yapılması neyi anlatır? (13 kelime)
Kâinatın suskun değil,

6-) Yeryüzü, deniz ve kara ile canlıların bir tesbih dili içinde gösterilmesi, parçanın ana fikrine nasıl hizmet eder? (10 kelime)
Kur'an'ın evrendeki

7-) Metinde, zaman geçtikçe oluşan tanışıklık niçin bir engel olarak sunuluyor? (16 kelime)
Çünkü insan sık karşılaştığı

8-) Bu bölümde Kur'an'ın i'cazını anlamak için sadece bilgi yeterli görülüyor mu? (13 kelime)
Hayır, tarihî şartları

9-) Bu parçaya göre Kur'an'ı anlamada tarihî empati neden önemlidir? (12 kelime)
Çünkü ilk muhatapların

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 5

1-) Bu metinde Kur'an'ın hidayet yönü hangi sonuçla ilişkilendiriliyor? (15 kelime)

İnsanları inkâr ve

2-) İlk muhatapların bulunduğu ortam neden “karanlık” olarak nitelenebilecek bir zemindir? (10 kelime)

Çünkü bilgi

3-) Kur'an'dan gelen tesbih mesajı, dünyaya bakışta nasıl bir canlanma meydana getiriyor? (11 kelime)

Sessiz ve

4-) Yıldızların sadece maddî cisimler gibi değil de mânâ taşıyan unsurlar gibi sunulması neyin işaretidir? (10 kelime)

Kâinatın sadece

5-) Parçada yer alan anlatıma göre, bugünden geçmişe düz bir şekilde bakmak neden eksik kalır? (14 kelime)

Çünkü o bakış,

6-) Kur'an nurunun zamanla yayılması, bir taraftan ne kazandırmış, diğer taraftan neyi perdelemiştir? (15 kelime)

İnsanlığa yaygın bir

7-) Metinde birçok i'caz çeşidi bulunduğu belirtilirken, burada özellikle hangisine dikkat çekiliyor? (9 kelime)

Âyetlerin cehalet

8-) “Tatlı” bir i'caz tecrübesinden söz edilmesi, Kur'an'ın etkisinin hangi boyutunu gösterir? (14 kelime)

Sadece akla değil,

9-) Bölümün sonunda temsile geçileceğinin bildirilmesi, metnin öğretim yöntemine dair ne gösterir? (10 kelime)

Zor bir

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 6

1-) Parçada Kur'an'ın âyetleri hangi iki özelliği yayarak etki gösteriyor? (10 kelime)

Mucize oluşunun

2-) Metnin önerdiği düşünce deneyi hangi dönemi ve hangi ortamı göz önüne getirmeyi ister? (15 kelime)

Vahyin ilk indiği,

3-) O dönemde varlıkların “perde” altında kaldığının söylenmesi ne anlama gelir? (13 kelime)

Eşyanın gerçek mânâsının

4-) Tesbih bildiren âyetler işitildiğinde, dinleyenlerin zihninde âlem nasıl bir hale geliyor? (15 kelime)

Daha önce cansız

5-) Gökyüzü ve yeryüzü için kullanılan canlı anlatım, Kur'an'ın hangi öğretici işlevini öne çıkarıyor? (13 kelime)

Kâinatı iman gözüyle

6-) Parçada neden bugünkü yerleşik İslami bilgi birikimi, bazen tam anlamayı zorlaştıran bir unsur sayılıyor? (15 kelime)

Çünkü çok bilinen

7-) “Zulümatı dağıtmak” burada yalnız dış dünyayla mı ilgilidir, yoksa insanın iç dünyasını da kapsar mı? (14 kelime)

İkisini de kapsar;

8-) Bu pasajdan hareketle, Kur'an'ın i'cazını hakkıyla tatmak için nasıl bir okuma tavrı gerekir? (16 kelime)

Alışkanlığı bir kenara bırakıp

CEVAP ANAHTARI

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 1 - CEVAPLAR

1-) Bu parçada, Kur'an âyetlerinin küfür karanlığını dağıtıcı yönünü fark etmek için okuyucuya nasıl bir bakış açısı öneriliyor?

Kişinin kendini İslam'dan önceki cehalet ortamında, hakikatlerin gaflet ve tabiat perdesi altında kaldığı bir zamanda hayal etmesi isteniyor.

2-) Parçada geçen tasvire göre, Kur'an'dan gelen ilahî hitap cansız veya şuursuz sanılan varlıkları dinleyenlerin zihninde nasıl değiştiriyor?

Onları sanki ölü veya uykuda iken canlanmış, uyanmış ve Allah'ı anan varlıklar gibi gösteriyor.

3-) Gök ve yer, bu âyetlerin etkisiyle nasıl bir mânâ kazanıyor?

Gök, hikmet ve hakikat ifade eden unsurların toplandığı canlı bir sahne gibi; yer de farklı varlıkların tesbih ettiği anlamlı bir alan gibi görülüyor.

4-) Metne göre sadece bugünün alışkanlıkları içinden geçmişe bakmak, neden bu özel lezzeti tam göstermiyor?

Çünkü zamanla bu hakikatler yayılmış, tanıdık hale gelmiş ve insan ülfet sebebiyle âyetlerin ilk anda yaptığı sarsıcı tesiri yeterince hissedemez olmuş.

5-) Burada "ülfet perdesi" denilebilecek durum, anlamayı nasıl zorlaştırıyor?

İnsan çok gördüğü şeylerin değerini fark etmemeye başlıyor; böylece âyetlerin taşıdığı mucizevî yenilik ve aydınlatıcı taraf gözden kaçıyor.

6-) Parçada Kur'an'ın hangi iki temel özelliğinin etrafa yayıldığı ifade ediliyor?

Mucize oluşunun ışığı ve doğru yola yönlendiren rehberliği.

7-) İslami hakikatlerin zamanla yayılıp herkesçe bilinir hale gelmesi, âyetlerin ilk dönem etkisini görmede nasıl bir sonuç doğuruyor?

İlk muhatapların yaşadığı şaşkınlık, hayranlık ve karanlığın dağılması hissi zayıflıyor.

8-) Metne göre Kur'an'ın i'cazının bu bölümde öne çıkan türü daha çok hangi sahada görülüyor?

Cehalet ve inkâr karanlığını dağıtıp varlığı mânâlı ve zikir halinde göstermesinde görülüyor.

9-) Parçanın sonunda niçin bir temsil dinlemeye çağrı yapılıyor?

Çünkü anlatılan yüksek i'caz derecesini daha açık kavratmak için somut bir örnekle zihne yaklaştırmak amaçlanıyor.

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 2 - CEVAPLAR

1-) Metinde tasvir edilen cahiliye ortamının temel özellikleri nelerdir?

Bilgisizlik, gaflet ve varlıkları donuk tabiat anlayışıyla değerlendiren karanlık bir ortam olmasıdır.

2-) Kur'an'dan işitilen tesbih ifadeleri, evrene bakışı nasıl dönüştürüyor?

Varlıkları sessiz ve anlamsız görmek yerine, Allah'ı tanıtan ve O'nu anan canlı deliller olarak görmeye sevk ediyor.

3-) Yıldızların ve yeryüzündeki canlıların yeni görünümü, hangi ana düşünceyi destekliyor?

Kâinatta dağınık ve suskun bir manzara değil, ortak bir ibadet ve anlam düzeni bulunduğunu gösteriyor.

4-) Parçada, geçmişteki ilk muhatapların yaşadığı etkiyi bugün kavramayı engelleyen sebeplerden biri olarak ne belirtiliyor?

Kur'an nurunun asırlar boyunca yayılmasıyla birçok hakikatin artık sıradan bilgi gibi algılanması.

5-) "Sathî ve basit" bakışın yetersiz sayılmasının sebebi nedir?

Çünkü böyle bir bakış âyetlerin derin mânâsını ve karanlıkları gideren mucize tarafını ince şekilde hissettirmez.

6-) Bu bölümde âyetlerin "zemzeme"siyle ne anlatılmak isteniyor?

Âyetlerin tatlı, etkileyici ve ruhu uyandıran bir ses ve tesirle insanı sarması kastediliyor.

7-) Metnin ana mesajına göre Kur'an, varlığı yalnız açıklamakla mı kalıyor, yoksa başka bir işlev de görüyor mu?

Açıklamanın ötesinde, kararmış zihinleri aydınlatıyor ve varlıklara imanî anlam kazandırıyor.

8-) Parçanın genel akışına göre, Kur'an'ın en yüksek i'caz derecesine bakmak isteyen kimse önce neyi yapmalıdır?

İlk nüzul ortamını zihninde canlandırıp âyetlerin o karanlık ortamda nasıl bir aydınlanma meydana getirdiğini düşünmelidir.

9-) Son cümlede gelecek temsile geçilmesinin işlevi nedir?

Soyut kalan yüksek i'caz meselesini örnekleme yoluyla daha anlaşılır kılmaktır.

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 3 - CEVAPLAR

1-) Parçanın başında, Kur'an'ın etkisini tam hissetmek isteyen kişiden hangi zihinsel hazırlık isteniyor? Kendisini ilk vahiy dönemindeki çölde yaşayan, cehaletin ağır bastığı bir topluluk içinde tasavvur etmesi isteniyor.

2-) Metne göre o dönemde eşyaya hangi perdeyle bakılıyordu?

Donukluk ve tabiat merkezli bir anlayışla, cehalet ve gafletin örttüğü bir bakışla bakılıyordu.

3-) Kur'an'ın yüce hitabı duyulunca, insanların zihnindeki evren tasavvuru nasıl değişiyor?

Durgun ve şuursuz görülen âlem, canlı, uyanık ve Allah'ı tesbih eden bir âlem haline geliyor.

4-) Gökteki yıldızların ve yeryüzündeki varlıkların bu şekilde yeniden anlam kazanması, insana neyi fark ettiriyor?

Her şeyin ilahî hikmete bağlı olduğunu ve kâinatın ibadet diliyle okunabileceğini fark ettiriyor.

5-) Neden bugünün birikmiş bilgileriyle geçmişteki ilk aydınlanmayı aynı canlılıkta görmek zorlaşır?

Çünkü sonradan yerleşmiş bilgiler ve alışkanlıklar, ilk defa duyulan vahyin şaşırtıcı ve sarsıcı tesirini perdeleyebilir.

6-) Parçada "nurunu neşretmek" ifadesi çerçevesinde Kur'an için nasıl bir tarihî etki anlatılıyor?

Zamanla etrafa yayılan ve başka İslami hakikatlerle birlikte insanlığa yön veren bir aydınlatma etkisi anlatılıyor.

7-) Bu metinde i'cazın hangi yönü özellikle "zevk edilmesi" gereken bir şey olarak sunuluyor?

Âyetlerin karanlığı dağıtırken insanda bıraktığı ince, tatlı ve derin etki.

8-) Sadece alışılmış bir gözle bakmak, âyetlerin hangi tarafını eksik bırakır?

Onların ne kadar güçlü bir dönüşüm yaptığını ve ne tür bir mucize taşıdığını eksik bırakır.

9-) Parçada gelecek temsilin amacı, daha çok açıklama mı yoksa duygusal etki mi taşır?

Öncelikle açıklama amacına hizmet eder; yüksek bir i'caz derecesini akla yaklaştırmak için hazırlanır.

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 4 - CEVAPLAR

- 1-) Parçada Kur'an âyetleri hangi benzetmeyle anılıyor ve bu benzetme neyi vurguluyor?
Parlak ve delici bir yıldızla benzetiliyor; bu da âyetlerin karanlığı yaran aydınlatıcı gücünü vurguluyor.
- 2-) Okuyucunun kendisini çöl ortamında ve cehalet çağında düşünmesi neden isteniyor?
Çünkü Kur'an'ın ilk inişindeki yenileyici ve sarsıcı tesiri ancak o şartlar içinde daha iyi kavranabilir.
- 3-) Metne göre vahiy gelmeden önce varlıklar insan nazarında nasıl görünmektedir?
Sanki donuk, hareketsiz ve mânâsız bir tabiat düzeni içindeymiş gibi görünmektedir.
- 4-) Kur'an'ın tesbih bildiren âyetleri duyulunca bu görünüş nasıl tersine dönüyor?
Aynı varlıklar diri, bilinçli ve Allah'ı anan bir topluluk gibi görülmeye başlanıyor.
- 5-) Gök için ağız, yıldızlar için anlam taşıyan sözler gibi bir tasvir yapılması neyi anlatır?
Kâinatın suskun değil, ilahî hakikati ifade eden konuşan bir kitap gibi algılandığını anlatır.
- 6-) Yeryüzü, deniz ve kara ile canlıların bir tesbih dili içinde gösterilmesi, parçanın ana fikrine nasıl hizmet eder?
Kur'an'ın evrendeki her unsura kulluk ve anlam boyutu kazandırdığını gösterir.
- 7-) Metinde, zaman geçtikçe oluşan tanışıklık niçin bir engel olarak sunuluyor?
Çünkü insan sık karşılaştığı hakikatlere hayret etmeyi bırakır ve âyetlerin ilk anda açtığı ufku tam hissedemez.
- 8-) Bu bölümde Kur'an'ın i'cazını anlamak için sadece bilgi yeterli görülüyor mu?
Hayır, tarihî şartları ve ilk muhatapların yaşadığı dönüşümü hissederek bakmak da gerekli görülüyor.
- 9-) Bu parçaya göre Kur'an'ı anlamada tarihî empati neden önemlidir?
Çünkü ilk muhatapların şartlarını düşünmeden âyetlerin yenileyici ve dönüştürücü gücü tam kavranamaz.

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 5 - CEVAPLAR

1-) Bu metinde Kur'an'ın hidayet yönü hangi sonuçla ilişkilendiriliyor?

İnsanları inkâr ve gaflet karanlığından çıkarıp varlığı Allah'a işaret eden bir düzen içinde görmeleriyle ilişkilendiriliyor.

2-) İlk muhatapların bulunduğu ortam neden “karanlık” olarak nitelenebilecek bir zemindir?

Çünkü bilgi eksikliği, gaflet ve tabiatçı düşünce hakikatin üzerini örtmektedir.

3-) Kur'an'dan gelen tesbih mesajı, dünyaya bakışta nasıl bir canlanma meydana getiriyor?

Sessiz ve ölü sanılan şeyler, Rablerini zikreden varlıklar olarak görülmeye başlıyor.

4-) Yıldızların sadece maddî cisimler gibi değil de mânâ taşıyan unsurlar gibi sunulması neyin işaretidir?

Kâinatın sadece fiziksel değil, aynı zamanda manevî anlamlar barındırdığının işaretidir.

5-) Parçada yer alan anlatıma göre, bugünden geçmişe düz bir şekilde bakmak neden eksik kalır?

Çünkü o bakış, vahyin ilk defa doğurduğu hayreti ve karanlığı yarma gücünü yeterince hissettirmez.

6-) Kur'an nurunun zamanla yayılması, bir taraftan ne kazandırmış, diğer taraftan neyi perdelemiştir?

İnsanlığa yaygın bir aydınlık kazandırmış; fakat ilk ortaya çıkışındaki çarpıcı mucize etkisini fark etmeyi zorlaştırmıştır.

7-) Metinde birçok i'caz çeşidi bulunduğu belirtilirken, burada özellikle hangisine dikkat çekiliyor?

Âyetlerin cehalet ve küfür karanlığını dağıtan yönüne dikkat çekiliyor.

8-) “Tatlı” bir i'caz tecrübesinden söz edilmesi, Kur'an'ın etkisinin hangi boyutunu gösterir?

Sadece akla değil, kalbe ve ruh zevkine de hitap eden bir tesir taşıdığını gösterir.

9-) Bölümün sonunda temsile geçileceğinin bildirilmesi, metnin öğretim yöntemine dair ne gösterir?

Zor bir hakikatin örnekleme yoluyla adım adım öğretilmek istendiğini gösterir.

lisans 13-soz-p03-cahiliyet-icinde-ayetlerin-ihya-edici-tesiri - Set 6 - CEVAPLAR

1-) Parçada Kur'an'ın âyetleri hangi iki özelliği yayararak etki gösteriyor?

Mucize oluşunun parlaklığı ve insanı doğru yola sevk eden rehberliği.

2-) Metnin önerdiği düşünce deneyi hangi dönemi ve hangi ortamı göz önüne getirmeyi ister?

Vahyin ilk indiği, cehaletin hâkim olduğu çöl hayatını ve bedevî çevreyi göz önüne getirmeyi ister.

3-) O dönemde varlıkların “perde” altında kaldığının söylenmesi ne anlama gelir?

Eşyanın gerçek mânâsının görülmediği, sadece dış görünüşe ve tabiata bağlanarak değerlendirildiği anlamına gelir.

4-) Tesbih bildiren âyetler işitildiğinde, dinleyenlerin zihninde âlem nasıl bir hale geliyor?

Daha önce cansız sanılan varlıklar uyanmış, hayat kazanmış ve Allah'ı zikreden bir topluluk haline geliyor.

5-) Gökyüzü ve yeryüzü için kullanılan canlı anlatım, Kur'an'ın hangi öğretici işlevini öne çıkarıyor?

Kâinatı iman gözüyle okutma ve her varlıkta ilahî mânâyı gösterme işlevini öne çıkarıyor.

6-) Parçada neden bugünkü yerleşik İslami bilgi birikimi, bazen tam anlamayı zorlaştıran bir unsur sayılıyor?

Çünkü çok bilinen şeyler sıradanlaşabiliyor ve âyetlerin ilk inişindeki hayret uyandıran yönü geri planda kalabiliyor.

7-) “Zulümatı dağıtmak” burada yalnız dış dünyayla mı ilgilidir, yoksa insanın iç dünyasını da kapsar mı?

İkisini de kapsar; hem evrene bakışı değiştirir hem de zihindeki cehalet ve gafleti giderir.

8-) Bu pasajdan hareketle, Kur'an'ın i'cazını hakkıyla tatmak için nasıl bir okuma tavrı gerekir?

Alışkanlığı bir kenara bırakıp ilk muhatapların şaşkınlığını, ihtiyaç halini ve vahyin aydınlatıcı etkisini düşünerek okumak gerekir.